

Kits – Artikel van de week: Elke week een pdf-file met een nieuwsartikel.

Beurtelings een artikel uit de Kits-krant en een volledig nieuw artikel.

Surf naar www.kits.be en voer de websleutel van de laatste Kits-krant in.

Uitgewerkte lessuggesties

1. Wall E wordt werkelijkheid?

- Niveau:
- Sluit aan bij het artikel 'Ruimtepuin zal crashen' op pag. 4.
- Motivatie
De laatste jaren is er heel wat te doen geweest over het afval op onze planeet. Met slogans als 'There is no planet B' wordt de aandacht gevestigd op zorg dragen voor onze aarde. Wat de meeste mensen niet weten is dat er niet enkel op de aarde, maar ook rond de aarde heel wat werk is. Vanaf de jaren 50, het begin van het ruimtetijdperk, is de hoeveelheid ruimteafval (afgedankte sondes, schroefjes, moeren en bouten) die in een baan rond de aarde draaien, stelselmatig gegroeid. In deze les worden de leerlingen attent gemaakt op dit probleem en denken ze mee na over de situatie. De werkbladen kunnen gebruikt worden in een les Nederlands, onderdeel begrijpend lezen en taalbeschouwing. Ook passen ze bij een les Wereldoriëntatie, onderdeel ruimte.
- Doelstellingen
 - De leerlingen bedenken kernwoorden en een titel bij een foto.
 - De lln. verklaren woorden en zoeken ongekende woorden in het woordenboek op.
 - De lln. benoemen de woordsoorten.
 - De lln. bedenken een passende vraag bij een gegeven antwoord.
 - De lln. bedenken vragen en antwoorden bij een filmpje.
- Werkwijze
 - **Inspat:** Bekijk met de leerlingen dit fragment uit de film Wall E:
https://www.youtube.com/watch?v=nLx_7wEmwms
Deze film uit 2008 gaat over een robotje dat afval samenperst op een verlaten aarde. De mens is van de planeet gevlucht omdat deze te veel vervuild was en daardoor onleefbaar. Vraag de leerlingen om te beschrijven wat ze gezien hebben en pols naar hun reacties. Voorzie een klasgesprek, en laat daarin niet alleen het puin op aarde, maar ook het puin in de ruimte aan bod komen. Hierna vullen de leerlingen de eerste vraag van het werkblad in.

- **Kern:** Vertel dat jullie een artikel gaan lezen over ruimtepuin. Laat de leerlingen enkele vragen in verband met ruimtepuin bedenken en noteer ze op het bord. De leerlingen lezen het Kits-artikel individueel. Achteraf vertellen enkele leerlingen kort wat ze gelezen hebben. Alle leerlingen duiden vijf kernwoorden in het artikel aan. Hierna lossen ze vragen 2 en 3 op. Leerlingen die nog moeite hebben met de woordsoorten, kan je laten kijken naar dit filmpje met uitleg:

<https://www.youtube.com/watch?v=zHjsiSeeaR8>
(tot 2min07)

- **Slot:** Bekijk met de leerlingen de vragen die je voor het lezen van het artikel noteerde op het bord. Hebben ze een antwoord gekregen op deze vragen? Welke wel, welke niet? Kies één van deze filmpjes om met de leerlingen te bekijken, maak de keuze naargelang de tijd of de moeilijkheid.

https://www.youtube.com/watch?v=7ekMgMo_vgo
(1min05 tot 2min25 – makkelijk) of:

<https://www.youtube.com/watch?v=Fope2-AKeEg>

(6min50 - moeilijk). Bekijk welke vragen nu wel beantwoord kunnen worden. Noteer die bij opdracht 4. Laat de leerlingen eventueel andere vragen en antwoorden die in het filmpje besproken werden noteren.

2. Reuzegrote dieren

- Niveau:
- Sluit aan bij het artikel 'Giganten uit de prehistorie' op pag. 4.
- Motivatie
De leerlingen worden enthousiast bij het zien van de imposante dieren uit de prehistorie en de tijdperken ervoor. In deze les maken ze kennis met enkele van die giganten. De leerlingen ervaren dat de wereld er vroeger helemaal anders uitzag en beseffen dat dieren en planten nog steeds evolueren. Deze les sluit aan bij het leerdomein Wereldoriëntatie.
- Doelstellingen
 - De leerlingen weten dat onze kennis over dieren uit vroegere tijdperken voornamelijk komt van de fossielen en skeletten die men heeft gevonden en onderzocht.

- De lln. weten dat de mens nooit samengeleefd heeft met dinosaurussen.
- De lln. weten dat de dino's leefden van 250 miljoen jaar geleden tot 65 miljoen jaar geleden.
- De lln. weten dat de dino's waarschijnlijk uitgestorven zijn door de inslag van een meteoriet.
- Werkwijze
 - Instap: De leerlingen maken een klassikale woordspin rond het onderwerp 'Grote uitgestorven dieren' op het bord. Alles waar ze aan denken, schrijft de leerkracht op het bord.
 - Kern: Bekijk klassikaal dit filmpje: <https://schooltv.nl/video/het-klokhuis-dinosaurus>
Laat de leerlingen vrij reageren. Verdeel de klas daarna in groepjes van ongeveer vier lln.. De groepjes gaan op het internet op zoek naar soorten dinosaurussen. Ze schrijven van elke soort enkele weetjes op. Ook slaan ze een afbeelding op. Achteraf vertelt en toont elk groepje aan de rest van de klas welke soorten ze gevonden hebben. Vervolgens wordt het artikel 'Giganten uit de prehistorie' op pag. 4 klassikaal gelezen. De leerlingen lossen per twee de werkbladen op, die daarna klassikaal verbeterd worden. De antwoorden op vraag 1 en 2 hebben de lln. gehoord in het filmpje. Dit kan indien nodig nogmaals bekeken worden.
 - Slot: De leerlingen kiezen per twee een gigant uit de prehistorie (of een dinosaurus) die ze gaan voorstellen aan de rest van de klas. Ze maken een potloodtekening van het dier op een wit A3-blad, die ze afwerken met kleurpotloden, stiften en/of wasco's. Ze zoeken ook informatie over hun dier op, die ze delen tijdens hun voorstelling aan de klas.

3. Lachen is gezond ... of soms ook niet!

- Niveau:
- Sluit aan bij het artikel 'Lachgas, helemaal niet om te lachen!' op pag. 1.
- Motivatie
De laatste tijd duikt de naam 'lachgas' meer en meer op in de media. Vroeger was lachgas bekend als narcosemiddel bij operaties, maar nu wordt het alsmear vaker gebruikt door jongeren. Dat kan gaan van louter experimenteren tot het gebruik als partydrug. Met dit werkblad bekijken we wat de effecten op ons lichaam zijn en welke gevaren het gebruik van lachgas met zich meebrengt. We bekijken ook wanneer het innemen van lachgas strafbaar wordt. Ten slotte gaan we dieper in op de soorten verslavingen. Je kan dit werkblad gebruiken in een les PAV of Mavo.

- Doelstellingen
 - De leerlingen zoeken antwoorden in een artikel.
 - De lln. verklaren een psychische en lichamelijke verslaving.
 - De lln. kennen enkele verslavingen, en weten of ze psychisch dan wel lichamenlijk zijn.
 - De lln. geven aan waarom mensen starten met verslavende middelen.
 - De lln. geven aan waarom je beter niet verslaafd kan raken.
- Werkwijze
 - Instap: Toon dit filmpje <https://www.youtube.com/watch?v=J08QXS8IW60&t=380s> aan de klas en vraag wat de leerlingen al weten over lachgas. En of ze ook weten wat het effect is en wat de gevolgen kunnen zijn. De leerkracht leest het artikel een eerste keer voor. Daarna lezen de leerlingen het artikel individueel en heel grondig. De eerste opdracht wordt individueel opgelost. De antwoorden worden gegeven door de leerkracht en verbeterd/aangevuld door de leerlingen waar nodig. De tweede opdracht wordt in kleine groepjes uitgevoerd. De verschillende verslavingen worden door de leerkracht op het bord gezet. De tabel kan dan door iedereen verder aangevuld worden. Bij de derde opdracht verdeelt de leerkracht de verschillende verslavingen over de leerlingen (of groepjes leerlingen). Deze delen hun bevindingen mee aan de rest van de klas. Zij mogen op hun beurt aanvullen of kritisch reageren.
- Websites
 - www.vias.be
 - www.druglijn.be
 - [www.vad.be/assets/leerlijn_ verslavingspreventie](http://www.vad.be/assets/leerlijn_verslavingspreventie)
- Tip
Zorg als leerkracht voor een veilig klimaat in de klas. Iedereen mag praten of getuigen, maar dit mag geen verplichting zijn. Geef aan dat je als leerkracht te allen tijde een luisterend oor kan bieden, of iemand anders met expertise binnen de school.

Sleutel bij de werkbladen

1. Wall E wordt werkelijkheid?

- eigen antwoorden
- eigen antwoorden
satellieten ZN – afgedankte BN – gelanceerd WW – geslingerd WW – puin ZN – rondzweeft WW – brandstof ZN – energie ZN – zwaartekracht ZN – ruimtetuig ZN – warrig BN – crashen WW – lancering ZN – afstevenen WW – inslag ZN
lanceren – slingeren – rondzweven – crashen – afstevenen
- Hoeveel satellieten die werden gelanceerd werken niet meer?
Wanneer werd de bewuste Falcon 9-raket van Space X de ruimte in geschoten?
Hoeveel weegt de rakettrap die zal neerstorten op de maan?
- eigen antwoorden
Voorbeelden:
Filmpje 1:
- Wat gebeurt er als satellieten botsen?
Dan zijn er in één klap duizenden nieuwe stukjes puin bij.
- Waarom kunnen gloednieuwe satellieten kapot gaan?
Als er ruimteafval tegenaan botst.
- Welke organisatie wil het ruimtepuin aanpakken?
de Europese ruimtevaartorganisatie (ESA)
Filmpje 2:
- Wanneer is het ruimtetijdperk van start gegaan?
In 1957, toen de Sovjet-Unie voor het eerst een kunstmatige satelliet in een baan om de aarde bracht.
- Wat is het Kessler Syndrome?
Dit houdt in dat botsingen onvermijdelijk zijn en zegt wat over de frequentie van botsende satellieten.
- Hoe kan ruimtepuin voorkomen worden?
Er moeten strengere regels en richtlijnen komen voor het voorkomen of reduceren van ruimtepuin. Er moet ook steun geboden worden om die daadwerkelijk toe te passen.

2. Reuzegrote dieren

- vanaf de eerste mens tot de eerste geschreven bronnen (tot 3500 v.chr.; enge definitie) of alles wat voorafgaat aan de eerste geschreven bronnen van de mens.
- 250 miljoen jaar geleden tot 65 miljoen jaar geleden
Nee, de dinosaurussen waren al lang uitgestorven voordat de mens er was.
Voornamelijk door de fossielen en skeletten die men gevonden en onderzocht heeft.
waarschijnlijk door een meteorietinslag
verschrikkelijke hagedis
- bizon, wolharige neushoorn, sabeltandtijger, grottenleeuw, wolharige mammoet, sabeltandbig, reuzenhert, beren
Het was ijstijd: het was heel koud en de Noordzee bestond nog niet, er was een grassteppe.
Het werd warmer en het ijs smolt in het noorden, daardoor ontstond de Noordzee en verdween de grassteppe.
vissers – in hun netten.

Iemand die alles weet over fossielen, de overblijfselen van uitgestorven dieren.

Hoe zwaarder een bot, hoe ouder. Hoe lichter een bot, hoe jonger.

- sarcosuchus, mammoet, megalodon, tyrannosaurus, titanoboa, holenbeer
- bv. vliegende honden en katten

6.

A	O	B	O	N	A	T	I	T	U	S
R	E	U	Z	E	N	N	A	B	O	U
H	C	D	E	F	G	A	N	S	N	R
H	O	N	I	D	I	G	O	U	F	U
C	T	L	J	K	L	I	D	H	O	A
D	E	E	E	M	N	G	O	C	A	S
J	O	R	O	N	P	Q	L	U	P	O
I	R	S	A	M	B	T	A	S	J	N
T	U	V	W	T	M	E	G	O	T	N
S	X	Y	Z	A	O	A	E	C	E	A
J	A	B	C	D	E	P	M	R	A	R
I	N	E	R	E	I	D	S	A	O	Y
F	G	H	I	J	K	L	M	S	I	T

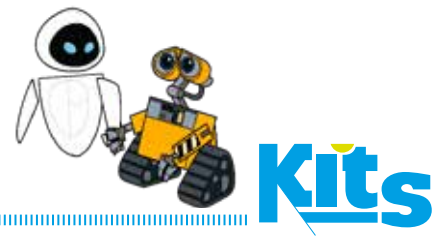
3. Lachen is gezond ... of soms ook niet!

- a. Je ademt het gas in. -> Het komt in het bloed terecht.
-> Het gaat via het bloed naar de hersenen. -> Het veroorzaakt een roes. / b. Een Belgische organisatie die focust op het verbeteren van de verkeersveiligheid, de mobiliteit en de maatschappelijke veiligheid. – Alsmar meer jongeren gebruiken lachgas achter het stuur. – Vias stelt voor om de regels rond lachgas te verstrengen. – Het bezit van lachgas is niet verboden, het is wel verboden om gevaarlijke situaties te veroorzaken in het verkeer en onder invloed van middelen te rijden. / c. je reactievermogen en coördinatie nemen af, duizeligheid, evenwichtsstoornissen, verminderde concentratie – psychische verslaving, gezondheidsproblemen door het aantasten van de zenuwen
- = je hunkert naar het effect / = de hersenen passen zich aan het gebruik aan, waardoor je steeds meer nodig hebt om het effect te bereiken, als je stopt, krijg je vaak te maken met afkickverschijnselen – a. – b. eigen antwoorden
- eigen antwoorden

4. Kits Nieuwsquiz 10

- c – 2. c – 3. b – 4. c – 5. a
- a – 7. c – 8. a – 9. b – 10. b

Wall E wordt werkelijkheid?

1. Waaraan denk je als je deze foto ziet? Noteer enkele kernwoorden in het kader.

Bedenk een titel bij deze foto.

Maak gebruik van de woorden die je in het kader verzamelde.

2. Lees het artikel.

Kleur/markeer de woorden die je kent **groen**, en de woorden die je nog niet kent **oranje**.

Zoek de oranje woorden in een (online) woordenboek op.

satellieten	
geslingerd	
brandstof	
ruimtetuig	
lancering	

afgedankte	
puin	
energie	
warrig	
afstevenen	

gelanceerd	
rondzweeft	
zwaartekracht	
crashen	
inslag	

Lees het artikel nogmaals. Noteer in het vakje naast de woorden **ZN (zelfstandig naamwoord)**, **BN (bijvoeglijk naamwoord)** of **WW (werkwoord)**. Zoek de zinnen waarin deze woorden staan op in de tekst, zo kan je achterhalen op welke manier de woorden gebruikt worden.

Noteer de infinitief van de werkwoorden.

3. Bedenk een vraag (V) voor deze antwoorden (A).

V: A: 3100

V: A: in 2015

V: A: 4 ton

4. Stel nu zelf nog 2 vragen over ruimtepuin waarvan het antwoord in het filmpje gegeven wordt.

Noteer ook de passende antwoorden.

V:

A:

V:

A:

Reuzegrote dieren (1)

1. Weet jij wat er bedoeld wordt met prehistorie?

.....

2. Wanneer leefden de dinosaurussen?

.....

Hebben er ooit mensen en dinosaurussen samengeleefd?

.....

Hoe weten we hoe deze dieren eruit zagen?

.....

Hoe komt het dat de dino's uitgestorven zijn?

.....

Wat betekent 'dinosaurus' letterlijk?

.....

3. Bekijk dit filmpje:

<https://schooltv.nl/video/het-klokhuis-prehistorische-dieren>

Beantwoord daarna de vragen.

Welke heel oude dieren werden in het filmpje vernoemd?

.....

30.000 jaar geleden zag het er hier heel anders uit. Wat was er anders?

.....

Waardoor stierven de grote zoogdieren 10.000 jaar geleden uit?

.....

Wie vindt vaak botten van prehistorische dieren, en waar?

.....

Wat is een paleontoloog?

.....

Wat vertelt het gewicht van een bot ons?

.....

Reuzegrote dieren (2)

4. Welke gigantische dieren uit de prehistorie en oudere tijdperken zie je op de foto's?

5. Dieren evolueren voortdurend.

Hoe denk je dat dieren er binnen een miljoen jaar zullen uitzien?

Maak ook een tekening in het kader.

.....

.....

.....

Reuzegrote dieren (3)

6. Woordenzoeker: zoek de woorden in het rooster.

A	O	B	O	N	A	T	I	T	U	S
R	E	U	Z	E	N	N	A	B	O	U
H	C	D	E	F	G	A	N	S	N	R
H	O	N	I	D	I	G	O	U	F	U
C	T	L	J	K	L	I	D	H	O	A
D	E	E	E	M	N	G	O	C	A	S
J	O	R	O	N	P	Q	L	U	P	O
I	R	S	A	M	B	T	A	S	J	N
T	U	V	W	T	M	E	G	O	T	N
S	X	Y	Z	A	O	A	E	C	E	A
J	A	B	C	D	E	P	M	R	A	R
I	N	E	R	E	I	D	S	A	O	Y
F	G	H	I	J	K	L	M	S	I	T

holenbeer

tyrannosaurus

sarcosuchus

mammoet

megalodon

titanoboa

dino

gigant

ijstijd

ceratops

reuzen

dieren

Lachen is gezond ... of soms ook niet! (1)

1. Formuleer een antwoord op de volgende vragen. Je vindt de nodige informatie in het artikel.

a. Kan je het proces toelichten van de inname van het lachgas tot het effect?

.....
.....
.....
.....
.....

Foto Pexels

b. Wat is het Vias institute?

.....
.....

Wat kaart het Vias institute in dit artikel aan?

.....

Wat wil het Vias institute bereiken rond het gebruik van lachgas?

.....

Wat staat er in het artikel rond de strafbaarheid van lachgas?

.....
.....

Foto iStock - Corinne Poleij

c. Wat zijn de neveneffecten van lachgas ...

→ op korte termijn?

.....

→ op lange termijn?

.....

2. Het gebruik van lachgas kan verslavend werken.

We maken bij verslavingen een onderscheid tussen psychische (=))

en lichamelijke (=) verslavingen.

a. Som eerst de verslavingen op die je kent.

.....
.....
.....

Lachen is gezond ... of soms ook niet! (2)

b. Plaats nu de gevonden verslavingen in onderstaande tabel.

Zet een kruisje in de juiste kolom.

	Psychische verslaving	Lichamelijke verslaving
Lachgas		

3. Iedereen kan ooit te maken krijgen met een soort verslaving.

a. Kies een verslaving uit de van opdracht 2.

b. Geef enkele redenen waarom mensen met deze verslaving starten.

.....

.....

.....

Foto: iStock - artursfoto

c. Geef de reden(en) waarom je beter niet lijdt aan deze verslaving.

.....

.....

.....

Kits Nieuwsquiz 10

Sluit aan bij de Kits-krant nr. 10 - Februari 2022.

Zet een kruisje voor het juiste antwoord.

1. Welke uitspraak over de Doe Vriendelijk Dag klopt helemaal?
- a. De Doe Vriendelijk Dag is ontstaan in Nieuw-Zeeland en wordt daar gevierd op 1 maart, het begin van hun lente.
 - b. In Nieuw-Zeeland heet deze dag de *Random Acts of Happiness Day*. Hij is bedacht door een man die in de file stond.
 - c. Deze dag is bedacht in Nieuw-Zeeland in het jaar 2004. De Nieuw-Zeelanders vieren die dag op een ander moment dan de rest van de wereld.

2. Waarom is lachgas ook schadelijk voor je gezondheid?

- a. Het tast je hersenen aan.
- b. Het tast je longen aan.
- c. Het tast je zenuwen aan.

3. De organisatie Unia komt twee keer aan bod in deze Kits. In welke artikels?

- a. in het artikel over baby Pia en het artikel over Bouba Kalala
- b. in het artikel over Conner Rousseau en het artikel over Bouba Kalala
- c. in het artikel over Bouba Kalala en het artikel over lachgas

Foto Pexels

4. Wie is Dis Van Berckelaer?

- a. de uitbater van frituur Vollenbak in Merendree
- b. de vader van baby Pia
- c. de burgemeester van Borsbeek

5. Bpost mag zelf beslissingen nemen, zonder de regering te consulteren. Bpost is immers ...

- a. een autonoom overheidsbedrijf.
- b. een commercieel bedrijf.
- c. een ondersteunend overheidsbedrijf.

Foto Pexels

6. De westerse landen geven nu volop vaccins aan de Afrikaanse landen.

Hoe komt het dat veel van die vaccins in de vuilnisbak zullen belanden?

- a. De Afrikaanse landen hebben geen geld om de spuitjes en hulpvloeistof aan te kopen.
- b. De Afrikaanse landen hebben niet voldoende verplegers en dokters om de spuitjes te zetten.
- c. De Afrikaanse landen hebben veel meer vaccins gekregen dan ze nodig hebben.

7. Waarom sturen landen als het Verenigd Koninkrijk en Australië geen politieke afgevaardigden naar de Olympische Winterspelen?

- a. Er is toch geen publiek toegelaten in de stadia omwille van COVID-19.
- b. Ze willen niet dat hun afgevaardigden besmet raken met COVID-19, want er zijn nieuwe opflakkingen in China.
- c. Ze protesteren hiermee tegen de onderdrukking van de Oeigoeren door de Chinese overheid.

8. Welke muzikant verongelukte **niet** op 3 februari 1959?

- a. Johnny Ace
- b. Buddy Holly
- c. Ritchie Valens

9. Hoeveel niet-werkende satellieten vliegen er nog rond in de ruimte?

- a. zo'n 4300
- b. zo'n 3100
- c. zo'n 1200

Foto Pexels

10. Wat vond het Slovaakse bedrijf Klein Vision uit?

- a. Een bril waarmee je ook kan telefoneren.
- b. Een auto die ook een vliegtuig is.
- c. Een gitaar die zelfstandig muziek kan maken.